

СТАНОВИЩЕ

**ОТ ДОЦ. КРИСТИНА ПЕТРОВА ЗАХАРИЕВА
РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“**

**Факултет „Обществено здраве и здравни грижи“,
Катедра „Медицински и клиничко – диагностични дейности“,**

**на дисертационен труд на Катя Генова Моллова
на тема**

**ВЛИЯНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА
ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ ПРИ СТУДЕНТИТЕ ОТ
СПЕЦИАЛНОСТ РЕХАБИЛИТАТОР**

**Научен ръководител
Доц. Силвия Филкова, д.оз.**

За присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве и научна специалност: Управление на здравните грижи.

Данни за процедурата

Със заповед на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна № Р-109-293 от 13.07.2022 г. Катя Генова Моллова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторската програма по „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен към Медицински университет Варна за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, по докторска програма „Управление на здравните грижи“.

Настоящото становище представям в качеството си на член на Научно жури, избрано и гласувано от АС на МУ - Варна (Протокол № 79/12.12.2023 г.) и назначено съгласно Заповед на Ректора на Медицинския университет Варна, № Р-109-557 от 14.12.2023 г. за осигуряване на процедура по защита на дисертационен труд на тема „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ разработен от *Катя Моллова*, докторант в Катедра „Здравни грижи“, филиал Сливен към Медицински университет Варна. Съгласно протокол № 1/22.12.2023 г. от първото заседание на Научното жури съм определена да представя становище за дисертационния труд.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е подгответ в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет Варна.

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на катедрен съвет в Катедрата по „Здравни грижи“ при Филиал Сливен МУ Варна на 18.10.2023 год.

Образование и обучение

След завършване на базовото си медицинско образование специалност „Рехабилитатор“ в Полувисш медицински институт гр. Пловдив през 1995 г., *Катя*

Моллова продължава професионалното си развитие и обучение. През 1999 г. придобива бакалавърска степен по „Здравни грижи“ във Висш медицински институт, Медицински факултет, гр. Пловдив и магистърска степен през 2009 година по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет, Факултет обществено здраве – София.

Професионална реализация

От 1995 г. до 2010 г. работи като преподавател в Тракийски университет - Медицински колеж Стара Загора на длъжност преподавател; от 2010 г. е на длъжност старши преподавател в Медицински колеж -Тракийски университет и от 2017 г. до 2019 г. е на длъжност Заместник директор на Медицински колеж, Тракийски университет Стара Загора.

Академичното развитие на Катя Моллова започва през 1995 г. и продължава до момента. От 13.07.2022 г. г. Катя Генова Моллова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторската програма по „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен към Медицински университет „Проф. д-р Параксев Стоянов“ Варна. Провежда занятия по учебните дисциплини Кинезитерапия, Лечебен масаж, Клинична практика и СИД-Източни техники за масаж. Докторантката има 64 научни публикации, от които 3 във връзка с дисертационния труд, използва английски и руски език.

Участва в програма „Еразъм+“ в Литовския университет, Медицински колеж гр. Утена, 2016 г.; Университета „Гоце Делчев“ гр. Щип Р.Македония, 2017 г. и Университета „Климент Охридски“ гр.Битоля, МФ, Р.Македония, 2018 г. и в 16 проекта.

Членува в Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ).

Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд, разработен от *Катя Моллова* е в обем от 144 страници, включващи 26 таблици, 28 фигури и 5 приложения със стандартната за професионалното направление структура: въведение, първа глава-литературен обзор; втора глава - цел, задачи, методика и организация на проучването; трета глава - резултати от собствени проучвания; четвърта глава - интерактивен модел, методика за провеждане на дидактически експеримент; заключение; изводи; предложения; приноси; библиография и приложения. Съдържанието отговаря на темата и отразява резултатите на направените изследвания от докторантката. Библиографската справка съдържа 175 заглавия, от които 111 на кирилица, 59 на латиница и 5 интернет адреса. Теоретичните разсъждения на докторантката са следствие от детайлното проучване и анализиране на библиографските източници.

Актуалност на темата

Дисертационният труд на Катя Моллова третира актуален, съществен и значим проблем свързан с разкриване значимостта на интерактивните технологии за формиране на професионални умения и компетенции на студентите от специалност рехабилитатор по време на обучението им в медицинския колеж. В труда се разглежда изграждането на професионални компетенции с цел усвояване на безопасни подходи и адекватно адаптирне към иновативните технологии прилагани в рехабилитационния процес. Ефективно прилаганите рехабилитационни техники имат решаващо значение за бързото възстановяване, ресоциализация и повишаване качеството на живот на пациентите. Това прави избраната тема актуална, интересна и дисертабилна.

Във въведението е представена социалната, научната и практико-приложната значимост на изследвания проблем.

Литературният обзор е представен в първа глава и в структурно отношение включва 7 части, посветени на различни аспекти на изучавания проблем.

Първата част от литературния обзор въвежда в дефиниране и характеристика на понятията компетенции и компетентност. На база проучените и анализирани литературните източници, авторката задълбочено разглежда; различни подходи при тълкуването им; видовете компетентности и компетенции; компетентностния подход и професионалните компетенции които придобиват във времето все повече практическа значимост.

Втората част анализира общата характеристика на специалността „Рехабилитатор“. Акцентира се на основните умения за работа в различни сектори, свързани с предоставянето на грижи и услуги по отношение на превенцията, профилактиката и лечението на пациентите: многопрофилни и специализирани болници за рехабилитация и клиники, рехабилитационни центрове, диагностично - консултативни центрове /ДКЦ/, балнеолечебни и курортолечебни заведения, социални домове за деца и възрастни, хосписи, фитнеси и козметични центрове. Представени са възможностите за реализация, придобиване на допълнителна квалификация и продължаване на обучението в по-горни образователни степени.

В третата част на литературния обзор задълбочено са описани особеностите на учебния процес в медицинския колеж, подготвящ съвременни професионалисти по здравни грижи. Разгледана е дидактическата организация на учебния процес -учебните цели, учебното съдържание, технологията на обучението и оценяването. Акцентира се на целта на образователния процес т.е да се гарантира високо академично ниво и качествено обучение, способстващи за професионалното развитие на бъдещите здравни професионалисти - рехабилитатори.

Четвъртата част от литературния обзор анализира организационните форми и методи за практическо обучение в медицинския колеж. Представени и задълбочено анализирани са организационните форми за обучение - форми за теоретическо обучение (лекции, семинари), форми за практическо обучение (учебно практически занятия, учебно клинична практика, летен и преддипломен стаж) и методите за обучение (словесни – разказ, беседа, лекционно изложение, обяснение, инструктаж; нагледни – илюстрации, демонстрации; практически – упражняване). Разгледани са и най-използваните методи на обучение -лекции, дискусия, беседа, обсъждане, дебат, демонстрация, самостоятелна работа, методът „работка в малки групи”.

Литературният обзор в петата част представя основните характеристики на традиционното и алтернативното обучение: обучаваният до голяма степен при традиционната форма е зависим от източника на знания, а алтернативното обучение изисква активно участие на обучаваните в учебния процес; анализирана е ролята на преподавателя при формирането на професионалните компетентности у студентите от специалност „Рехабилитатор“ по време на учебния процес.

Шестата част от литературния обзор анализира интерактивните методи за обучение, съвременните потребности и изисквания към професионалната подготовка на рехабилитаторите за упражняване на професията.

Седмата част е посветена на задълбочен анализ на контрола и оценката на придобитите знания, умения и компетентности във всички форми на учебния процес – да бъдат обективни, да осигуряват подходяща обратна връзка, на контрол и оценка да подлежат и ангажираните с обучението на студентите -преподаватели, клинични наставници.

Литературният обзор и библиографската справка свидетелстват за високото ниво на информираност на докторантката по разглежданата проблематика.

Методология и организация на проучването

В глава втора Катя Моллова представя целта, задачите, работните хипотези и методологията на дисертационния труд. Основната цел е точно и ясно формулирана: „Да се създаде научнообоснован модел за провеждане на учебно-практически занятия по кинезитерапия и лечебен масаж чрез интерактивни методи и средства, за оптимизиране на обучението и формиране на устойчиви професионални компетенции при студентите от специалност „Рехабилитатор“. Постигането на целта е свързано с реализирането на осем (8) коректно формулирани задачи изпълнението на които отразява извършената от докторантката изследователска работа. Заложени са 3 работни хипотези. Методиката е подробно представена. В проучването са включени 308 респонденти, разпределени в три групи:

Първа група – 85 студенти от специалност „Рехабилитатор“, МК Стара Загора, 80 от МК Варна и 55 от МК Пловдив;

Втора група – 10 преподаватели в специалност „Рехабилитатор“ от МК Стара Загора, 10 в МК Варна и 10 в МК Пловдив;

Трета група – 58 наставници от клиничните бази за обучение от град Стара Загора и региона и гр. Варна.

Организацията на проучването е представена в детайли – предмет, обект, обхват, етапи, методи, критерии, показатели и инструментариум. В проучването са използвани документален, социологически и статистически методи. За постигане на научно-изследователските цели и за решаване на формулираните задачи са приложени четири авторски анкетни карти - проучване мнението на: студентите от специалност „Рехабилитатор“ относно прилагането на интерактивни технологии (анкетна карта №1); преподавателите от специалност „Рехабилитатор“ относно мястото на интерактивните методи в обучението (анкетна карта №2); наставници от клиничните бази, относно прилагането на интерактивни технологии в процеса на формиране на професионални компетентности на бъдещите рехабилитатори(анкетна карта №3) и на студентите от специалност „Рехабилитатор“ след проведенния дидактически експеримент(анкетна карта №4).

Анкетното проучване е проведено в периода м. януари – м. юни 2023 година, след одобрение от Комисия по етика на научните изследвания (КЕНИ) при Медицински университет – Варна с Решение № 123/15.12.2022 г. Изследването е реализирано след получаване на Декларация за съгласие от директорите на МК-Стара Загора, МК-Варна и МК-Пловдив и управителите на лечебните заведения, в които е осъществено анкетното проучване; изгответо е информирано съгласие за участниците в проучването, съдържащо подробни данни за същността на изследването с гарантирана пълна анонимност. Проучването е извършено в три етапа (Подготвителен етап – организация на проучването ; Приложение на дидактическият експеримент – същинско проучване; Анализ и обсъждане на резултатите).

В трета глава докторантката представя резултатите от собственото проучване и тяхното обсъждане. Разгледани са основните характеристики на респондентите (брой, възраст, пол), модела на изследването, разкрива се реалното състояние на проблема в практиката, предоставят се получените резултати от констатиращото изследване. Направен е задълбочен анализ на резултатите. Представена е теоретична, математическа и статистическа обработка на емпиричните данни, и интерпретацията им.

Същността и структурата на „Учебно-практическия интерактивен модел“ са представени в **четвърта глава** на дисертационния труд. Задълбочено са анализирани организацията и планирането на учебно-практическото занятие, интерактивните методи за обучение включени в интерактивния модел, положителните страни от прилагането на модела при провеждане на учебно-практическите занятия и методикта за провеждане на дидактически експеримент по време на учебно-практическото занятие.

Приносите на дисертационния труд могат да се формулират като:
Приноси с теоретично-познавателен характер

Проведено е задълбочено проучване на нормативни документи, български и чуждестранни литературни източници, направен е задълбочен анализ разкриващ влиянието на интерактивните технологии върху формирането на професионалните компетенции на студентите от специалност „Рехабилитатор“.

Акцентирана е значимостта на интерактивните технологии в условията на практическото обучение за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност „Рехабилитатор“.

Анализирано е мнението на студенти, преподаватели и практикуващи рехабилитатори за предпоставките и условията, при които интерактивното обучение съдества за формирането на професионални компетенции у бъдещите рехабилитатори и за повишаване на академичната им мотивация.

Приноси с практико-приложен характер

Научно обоснованият авторски модел, базиран на интерактивни методи и средства, има висока практическа стойност за оптимизиране на учебния процес и формиране на професионални умения и компетенции у студентите, специалност „Рехабилитатор“ в условията на практическото обучение.

Разработената методика за провеждане на учебно-практическите занятия по кинезитерапия и лечебен масаж ще допринесе за формирането на професионалните умения и компетенции при студентите, специалност „Рехабилитатор“.

Ефективността от приложения интерактивен модел е установена от резултатите на извършения дидактически експеримент.

На база резултатите от направеното проучване, анализа на литературата и международния опит са формулирани 5 извода, които в синтезиран вид отразяват резултатите от проучването. Изводите отразяват реализирането на поставените задачи на проучването.

Препоръка към Катя Молова: да продължи да работи по избраната тема, като подгответи информационни материали представени в подходяща форма (информационни брошури, постери, семинари), предназначени както за аудиторията на студенти, така и за преподаватели и медицински специалисти от клиничните бази, които ще допринесат както за формирането така и за усъвършенстването на професионалните им компетенции.

Във връзка с дисертационния труд докторантката е представила три публикации в една, от които е в съавторство.

Авторефератът отговаря по структура на общоприетите изисквания. Съдържанието на дисертационния труд е отразено пълно и точно. Представени са най-съществените резултати и установените зависимости, изводите, приносите, и препоръките от проучването.

Заключение

Представеният дисертационен труд „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ показва задълбочено владеене на изследваната тема от докторантката. Оценявам значимостта и актуалността на темата на дисертационния труд. Изборът на темата на дисертационния труд не е случаен, а е резултат на дългогодишния професионалният опит и целенасочена работа на докторантката Катя Моллова.

При разработване на дисертационния труд, докторантката демонстрира умение за прилагане на методологията на научно-изследователската работа, което е една от целите на докторантското обучение. Проведеното изследване отговаря на поставените задачи.

Предложението за защита дисертационен труд „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ е резултат на дългогодишната целенасочена работа на *Катя Моллова* като преподавател и изследовател.

На основание на горепосоченото давам своя положителен вот и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“ на *Катя Генова Моллова*.

01.02.2024 г.
Русе

Доц. Кристина Захариева, дп

СТАНОВИЩЕ

**ОТ ДОЦ. КРИСТИНА ПЕТРОВА ЗАХАРИЕВА
РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“**

**Факултет „Обществено здраве и здравни грижи“,
Катедра „Медицински и клиничко – диагностични дейности“,**

**на дисертационен труд на Катя Генова Моллова
на тема**

**ВЛИЯНИЕ НА ИНТЕРАКТИВНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА
ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ ПРИ СТУДЕНТИТЕ ОТ
СПЕЦИАЛНОСТ РЕХАБИЛИТАТОР**

Научен ръководител

Доц. Силвия Филкова, д.оз.

За присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве и научна специалност: Управление на здравните грижи.

Данни за процедурата

Със заповед на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна № Р-109-293 от 13.07.2022 г. Катя Генова Моллова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторската програма по „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен към Медицински университет Варна за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, по докторска програма „Управление на здравните грижи“.

Настоящото становище представям в качеството си на член на Научно жури, избрано и гласувано от АС на МУ - Варна (Протокол № 79/12.12.2023 г.) и назначено съгласно Заповед на Ректора на Медицинския университет Варна, № Р-109-557 от 14.12.2023 г. за осигуряване на процедура по защита на дисертационен труд на тема „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ разработен от *Катя Моллова*, докторант в Катедра „Здравни грижи“, филиал Сливен към Медицински университет Варна. Съгласно протокол № 1/22.12.2023 г. от първото заседание на Научното жури съм определена да представя становище за дисертационния труд.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е подгответ в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет Варна.

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита на катедрен съвет в Катедрата по „Здравни грижи“ при Филиал Сливен МУ Варна на 18.10.2023 год.

Образование и обучение

След завършване на базовото си медицинско образование специалност „Рехабилитатор“ в Полувисш медицински институт гр. Пловдив през 1995 г., *Катя*

Молова продължава професионалното си развитие и обучение. През 1999 г. придобива бакалавърска степен по „Здравни грижи“ във Висши медицински институт, Медицински факултет, гр. Пловдив и магистърска степен през 2009 година по „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет, Факултет обществено здраве – София.

Професионална реализация

От 1995 г. до 2010 г. работи като преподавател в Тракийски университет - Медицински колеж Стара Загора на длъжност преподавател; от 2010 г. е на длъжност старши преподавател в Медицински колеж -Тракийски университет и от 2017 г. до 2019 г. е на длъжност Заместник директор на Медицински колеж, Тракийски университет Стара Загора.

Академичното развитие на Катя Молова започва през 1995 г. и продължава до момента. От 13.07.2022 г. г. Катя Генова Молова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторската програма по „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Здравни грижи“, Филиал Сливен към Медицински университет „Проф. д-р Параксев Стоянов“ Варна. Провежда занятия по учебните дисциплини Кинезитерапия, Лечебен масаж, Клинична практика и СИД-Източни техники за масаж. Докторантката има 64 научни публикации, от които 3 във връзка с дисертационния труд, използва английски и руски език.

Участва в програма „Еразъм+“ в Литовския университет, Медицински колеж гр. Утена, 2016 г.; Университета „Гоце Делчев“ гр. Щип Р.Македония, 2017 г. и Университета „Климент Охридски“ гр.Битоля, МФ, Р.Македония, 2018 г. и в 16 проекта.

Членува в Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и Асоциацията на физиотерапевтите в България (АФБ).

Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд, разработен от *Катя Молова* е в обем от 144 страници, включващи 26 таблици, 28 фигури и 5 приложения със стандартната за професионалното направление структура: въведение, първа глава-литературен обзор; втора глава - цел, задачи, методика и организация на проучването; трета глава - резултати от собствени проучвания; четвърта глава - интерактивен модел, методика за провеждане на дидактически експеримент; заключение; изводи; предложения; приноси; библиография и приложения. Съдържанието отговаря на темата и отразява резултатите на направените изследвания от докторантката. Библиографската справка съдържа 175 заглавия, от които 111 на кирилица, 59 на латиница и 5 интернет адреса. Теоретичните разсъждения на докторантката са следствие от детайлното проучване и анализиране на библиографските източници.

Актуалност на темата

Дисертационният труд на Катя Молова третира актуален, съществен и значим проблем свързан с разкриване значимостта на интерактивните технологии за формиране на професионални умения и компетенции на студентите от специалност рехабилитатор по време на обучението им в медицинския колеж. В труда се разглежда изграждането на професионални компетенции с цел усвояване на безопасни подходи и адекватно адаптирне към иновативните технологии прилагани в рехабилитационния процес. Ефективно прилаганите рехабилитационни техники имат решаващо значение за бързото възстановяване, ресоциализация и повишаване качеството на живот на пациентите. Това прави избраната тема актуална, интересна и дисертабилна.

Във въведението е представена социалната, научната и практико-приложната значимост на изследвания проблем.

Литературният обзор е представен в първа глава и в структурно отношение включва 7 части, посветени на различни аспекти на изучавания проблем.

Първата част от литературния обзор въвежда в дефиниране и характеристика на понятията компетенции и компетентност. На база проучените и анализирани литературните източници, авторката задълбочено разглежда; различни подходи при тълкуването им; видовете компетентности и компетенции; компетентностния подход и професионалните компетенции които придобиват във времето все повече практическа значимост.

Втората част анализира общата характеристика на специалността „Рехабилитатор“. Акцентира се на основните умения за работа в различни сектори, свързани с предоставянето на грижи и услуги по отношение на превенцията, профилактиката и лечението на пациентите: многопрофилни и специализирани болници за рехабилитация и клиники, рехабилитационни центрове, диагностично - консултативни центрове /ДКЦ/, балнеолечебни и курортолечебни заведения, социални домове за деца и възрастни, хосписи, фитнеси и козметични центрове. Представени са възможностите за реализация, придобиване на допълнителна квалификация и продължаване на обучението в по-горни образователни степени.

В третата част на литературния обзор задълбочено са описани особеностите на учебния процес в медицинския колеж, подготвящ съвременни професионалисти по здравни грижи. Разгледана е дидактическата организация на учебния процес -учебните цели, учебното съдържание, технологията на обучението и оценяването. Акцентира се на целта на образователния процес т.е да се гарантира високо академично ниво и качествено обучение, способстващи за професионалното развитие на бъдещите здравни професионалисти - рехабилитатори.

Четвъртата част от литературния обзор анализира организационните форми и методи за практическо обучение в медицинския колеж. Представени и задълбочено анализирани са организационните форми за обучение - форми за теоретическо обучение (лекции, семинари), форми за практическо обучение (учебно практически занятия, учебно клинична практика, летен и преддипломен стаж) и методите за обучение (словесни – разказ, беседа, лекционно изложение, обяснение, инструктаж; нагледни – илюстрации, демонстрации; практически – упражняване). Разгледани са и най-използваните методи на обучение -лекции, дискусия, беседа, обсъждане, дебат, демонстрация, самостоятелна работа, методът „работка в малки групи“.

Литературният обзор в петата част представя основните характеристики на традиционното и алтернативното обучение: обучаваният до голяма степен при традиционната форма е зависим от източника на знания, а алтернативното обучение изисква активно участие на обучаваните в учебния процес; анализирана е ролята на преподавателя при формирането на професионалните компетентности у студентите от специалност „Рехабилитатор“ по време на учебния процес.

Шестата част от литературния обзор анализира интерактивните методи за обучение, съвременните потребности и изисквания към професионалната подготовка на рехабилитаторите за упражняване на професията.

Седмата част е посветена на задълбочен анализ на контрола и оценката на придобитите знания, умения и компетентности във всички форми на учебния процес – да бъдат обективни, да осигуряват подходяща обратна връзка, на контрол и оценка да подлежат и ангажираните с обучението на студентите -преподаватели, клинични наставници.

Литературният обзор и библиографската справка свидетелстват за високото ниво на информираност на докторантката по разглежданата проблематика.

Методология и организация на проучването

В глава втора Катя Молова представя целта, задачите, работните хипотези и методологията на дисертационния труд. Основната цел е точно и ясно формулирана: „Да се създаде научнообоснован модел за провеждане на учебно-практически занятия по кинезитерапия и лечебен масаж чрез интерактивни методи и средства, за оптимизиране на обучението и формиране на устойчиви професионални компетенции при студентите от специалност „Рехабилитатор“. Постигането на целта е свързано с реализирането на осем (8) коректно формулирани задачи изпълнението на които отразява извършената от докторантката изследователска работа. Заложени са 3 работни хипотези. Методиката е подробно представена. В проучването са включени 308 респонденти, разпределени в три групи:

Първа група – 85 студенти от специалност „Рехабилитатор“, МК Стара Загора, 80 от МК Варна и 55 от МК Пловдив;

Втора група – 10 преподаватели в специалност „Рехабилитатор“ от МК Стара Загора, 10 в МК Варна и 10 в МК Пловдив;

Трета група – 58 наставници от клиничните бази за обучение от град Стара Загора и региона и гр. Варна.

Организацията на проучването е представена в детайли – предмет, обект, обхват, етапи, методи, критерии, показатели и инструментариум. В проучването са използвани документален, социологически и статистически методи. За постигане на научно-изследователските цели и за решаване на формулираните задачи са приложени четири авторски анкетни карти - проучване мнението на: студентите от специалност „Рехабилитатор“ относно прилагането на интерактивни технологии (анкетна карта №1); преподавателите от специалност „Рехабилитатор“ относно мястото на интерактивните методи в обучението (анкетна карта №2); наставници от клиничните бази, относно прилагането на интерактивни технологии в процеса на формиране на професионални компетентности на бъдещите рехабилитатори(анкетна карта №3) и на студентите от специалност „Рехабилитатор“ след проведения дидактически експеримент(анкетна карта №4).

Анкетното проучване е проведено в периода м. януари – м. юни 2023 година, след одобрение от Комисия по етика на научните изследвания (КЕНИ) при Медицински университет – Варна с Решение № 123/15.12.2022 г. Изследването е реализирано след получаване на Декларация за съгласие от директорите на МК-Стара Загора, МК-Варна и МК-Пловдив и управителите на лечебните заведения, в които е осъществено анкетното проучване; изгответо е информирано съгласие за участниците в проучването, съдържащо подробни данни за същността на изследването с гарантирана пълна анонимност. Проучването е извършено в три етапа (Подготвителен етап – организация на проучването ; Приложение на дидактическият експеримент – същинско проучване; Анализ и обсъждане на резултатите).

В трета глава докторантката представя резултатите от собственото проучване и тяхното обсъждане. Разгледани са основните характеристики на респондентите (брой, възраст, пол), модела на изследването, разкрива се реалното състояние на проблема в практиката, предоставят се получените резултати от констатиращото изследване. Направен е задълбочен анализ на резултатите. Представена е теоретична, математическа и статистическа обработка на емпиричните данни, и интерпретацията им.

Същността и структурата на „Учебно-практическия интерактивен модел“ са представени в **четвърта глава** на дисертационния труд. Задълбочено са анализирани организацията и планирането на учебно-практическото занятие, интерактивните методи за обучение включени в интерактивния модел, положителните страни от прилагането на модела при провеждане на учебно-практическите занятия и методиката за провеждане на дидактически експеримент по време на учебно-практическото занятие.

Приносите на дисертационния труд могат да се формулират като:
Приноси с теоретично-познавателен характер

Проведено е задълбочено проучване на нормативни документи, български и чуждестранни литературни източници, направен е задълбочен анализ разкриващ влиянието на интерактивните технологии върху формирането на професионалните компетенции на студентите от специалност „Рехабилитатор“.

Акцентирана е значимостта на интерактивните технологии в условията на практическото обучение за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност „Рехабилитатор“.

Анализирано е мнението на студенти, преподаватели и практикуващи рехабилитатори за предпоставките и условията, при които интерактивното обучение съдеиства за формирането на професионални компетенции у бъдещите рехабилитатори и за повишаване на академичната им мотивация.

Приноси с практико-приложсен характер

Научно обоснованият авторски модел, базиран на интерактивни методи и средства, има висока практическа стойност за оптимизиране на учебния процес и формиране на професионални умения и компетенции у студентите, специалност „Рехабилитатор“ в условията на практическото обучение.

Разработената методика за провеждане на учебно-практическите занятия по кинезитерапия и лечебен масаж ще допринесе за формирането на професионалните умения и компетенции при студентите, специалност „Рехабилитатор“.

Ефективността от приложения интерактивен модел е установена от резултатите на извършения дидактически експеримент.

На база резултатите от направеното проучване, анализа на литературата и международния опит са формулирани 5 извода, които в синтезиран вид отразяват резултатите от проучването. Изводите отразяват реализирането на поставените задачи на проучването.

Препоръка към Катя Моллова: да продължи да работи по избраната тема, като подгответи информационни материали представени в подходяща форма (информационни брошури, постери, семинари), предназначени както за аудиторията на студенти, така и за преподаватели и медицински специалисти от клиничните бази, които ще допринесат както за формирането така и за усъвършенстването на професионалните им компетенции.

Във връзка с дисертационния труд докторантката е представила три публикации в една, от които е в съавторство.

Авторефератът отговаря по структура на общоприетите изисквания. Съдържанието на дисертационния труд е отразено пълно и точно. Представени са най-съществените резултати и установените зависимости, изводите, приносите, и препоръките от проучването.

Заключение

Представеният дисертационен труд „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ показва задълбочено владеене на изследваната материя от докторантката. Оценявам значимостта и актуалността на темата на дисертационния труд. Изборът на темата на дисертационния труд не е случаен, а е резултат на дългогодишния професионалният опит и целенасочена работа на докторантката Катя Моллова.

При разработване на дисертационния труд, докторантката демонстрира умение за прилагане на методологията на научно-изследователската работа, което е една от целите на докторантското обучение. Проведеното изследване отговаря на поставените задачи.

Предложението за защита дисертационен труд „Влияние на интерактивните технологии за формиране на професионални компетенции при студентите от специалност рехабилитатор“ е резултат на дългогодишната целенасочена работа на Катя Моллова като преподавател и изследовател.

На основание на горепосоченото давам своя положителен вот и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Управление на здравните грижи“ на Катя Генова Моллова.

01.02.2024 г.
Русе

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Доц. Кристина Захариева, дп